

Kötü Anılar Silinebilir mi?

Pınar Dündar

Hepimizin ayrılıklar, kayıplar ve travmatik deneyimler gibi unutmak istediği kötü anıları vardır. Ne kadar unutmak istesek de yaşamımızın bazı dönemlerinde bizi kuşatan bu anılar endişeyi, fobileri ve travma sonrası stres bozukluklarını tetikler. Ya bunları unutmanın bir yolu olduğunu söyleseydik? Bilim, kötü anılarınızı silebilir mi?

Anıların oluşum süreci karmaşıktır. Önceden bilim insanları anıların tıpkı bir evrak dolabında belgelerin saklanması gibi, beynin belirli bölümlerinde saklandığını düşünüyordu. Ancak yapılan çalışmalar durumun böyle olmadığını ortaya çıkardı.

Aslında anılar, beynimizdeki proteinlerin beyin hücrelerini tetikleyerek zihnimizde yeni bağlantılar kurması sonucunda oluşur. Peki bu proteinlerin olmadığı durumda ne olur dersiniz? Bilim insanları hayvanlar üzerinde yaptıkları bir çalışmada bunu gözlemlemiş. Çalışmada hayvanlara bu proteinlerin oluşumunu engelleyen bir ilaç verilmiş ve hayvanların ilacı almalarından hemen sonra neler olduğunu hatırlamadığını görmüşler.

Bilim insanları ayrıca bir anıyı her hatırladığınızda o anıyı biraz daha değiştirdiğinizi belirtiyor. Çünkü bir anıyı hatırladığınız andaki düşünceleriniz onu nasıl hatırladığınızı etkiliyor.

Dolayısıyla her hatırlama aşaması aslında yeni bir bağlantı devresi kurma süreci anlamına geliyor. Örneğin küçükken bisikletten düştüyseniz bunu her hatırlayıp üzüldüğünüzde korku ve üzüntü duygularınızla o anı arasındaki bağlantıyı güçlendiriyorsunuz. Bunun sonucunda bir süre sonra bisikleti düşünmek dahi korkmanıza neden olabiliyor. Araştırmacılar da işte bu tekrar hatırlama sürecinin çok önemli olduğunu vurguluyor. Çünkü anıların tekrar hatırlanma sürecinde şekillendirmeye hazır, erimiş bir cam kütesine benzediğini belirtiyorlar. Dolayısıyla anıları yalnızca silmenin değil değiştirmenin de mümkün olduğunu savunuyorlar. Kötü anıları zihinden tamamen silme ya da farklı bir anı ekleme etik nedenlerden dolayı henüz insanlar üzerinde denenmiş değil. Ancak doğru ilaçlar ve anıları geri çağırma yöntemleri kullanılarak bunun bir gün gerçekleşebileceği belirtiliyor. Ne dersiniz? Unutma hapi çıksa denemek ister miydiniz?

Kansere Karşı Yeni Bir İmmünoterapi Denemesi

İlay Çelik Sezer

T hücreleriyle gerçekleştirilen yeni bir immünoterapi çalışmasında kanserle mücadeleyle yönelik umut verici sonuçlar elde edildi. Yeni T hücre tedavisinde hastanın kendi T tipi bağışıklık hücreleri genetik müdahaleyle tümörlere saldırmak üzere programlandı.

İlk klinik denemeler şimdilik başka hiçbir tedaviye yanıt vermeyen hastalar üzerinde yapıldı. Araştırmanın sonuçları henüz hakemli bir dergide yayımlanmadı, ancak Amerikan Bilimi Geliştirme Derneği'nin (AAAS) bir konferansında sunuldu. Bu sonuçlara göre tedavinin uygulandığı 35 akut limfoblastik lenfoma (ALL) hastasının %94'ünde belirtiler tamamen ortadan kalktı. Diğer kanser türleri içinse 40 kişilik deneme grubunda tedaviye yanıt oranı %80'in üzerindeydi ve hastaların yarısından fazlasında kanserin tamamen gerilediği görüldü.

Bu sonuçlar çok çarpıcı görünse de yöntemin kanser için rutin bir tedavi yöntemi olarak yerleşmesi pek mümkün görülüyor. Bunun sebebiyse olası yan etkilerinin hayli şiddetli olması. Klinik denemeler sırasında 20 hastada sitokin salınım sendromu nedeniyle ateş, yüksek tansiyon ve nörotoksikite (sinir sistemi üzerinde toksik etki) görülürken iki hasta hayatını kaybetti.

Araştırmanın başarısı ancak akademik yayın hakem onayından geçtikten sonra geçerlilik kazanacak.